

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ DAİRE

MEHMET EMİN ŞİMŞEK v. TÜRKİYE

(Başvuru no: 5488/05)

KARAR

STRASBOURG

28 Şubat 2012

*Bu karar AIHS'nin 44 § 2 maddesinde belirtilen koşullar çerçevesinde kesinleşecektir.
Şekli düzeltmelere tabi olabilir.*

Mehmet Emin Şimşek davası v. Türkiye

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Daire), daire aşağıdaki isimlerden oluşmaktadır:

Françoise Tulkens, *Başkan*

Danute Jociene,

Isabelle Berro-Lefèvre,

Andras Sajó,

Işıl Karakaş,

Guido Raimondi,

Paulo Pinto de Albuquerque,

Helen Keller, *Yargıçlar*

ve Stanley Naismith, *Yazı İşleri Müdürü*

7 Şubat 2012 tarihinde işleme konulan söz konusu başvuru üzerinde görüşüldükten sonra Daire Kurulu aşağıdaki kararı vermiştir:

USUL

1. Türkiye Cumhuriyeti aleyhine açılan (5488/05 no'lu) davanın nedeni, Türk vatandaşı Mehmet Emin Şimşek'in (başvurucu) 28 Aralık 2004 tarihinde İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunması'na ilişkin Sözleşme'nin (Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi-AİHS) 34. maddesi uyarınca yapmış olduğu başvurdur.

2. Başvurucu, İstanbul Barosu avukatlarından F. Benli tarafından temsil edilmektedir. Türk Hükümeti (Hükümet), kendi görevlisi tarafından temsil edilmektedir.

3. 17 Mart 2009 tarihinde, İkinci Daire Başkanı, davayı Hükümet'e bildirmeye karar vermiştir. Sözleşme'nin 29 § 1 maddesinin verdiği yetkiye dayanarak, Daire, davanın kabul edilebilirliği ve esası hakkında aynı anda bir karar vereceğini bildirmiştir.

OLAY ve OLGULAR

I. DAVANIN KOŞULLARI

4. Başvurucu 1960 doğumlu olup, Batman'da ikamet etmektedir.

5. Batman'da bir camide imam olan başvuru, 2000 senesinin Şubat ayında, kökten dinci Yasadışı Silahlı Örgüt Hizbullah (*Hızb Allah* - Allah'ın partisi) ile ilgili olan dava çerçevesinde yakalanmış ve tutuklanmıştır.

6. Bu dava çerçevesinde yapılan aramada, söz konusu örgüte ait bir disket ele geçirilmiştir. Disket, içinde başvurunun da adının yer aldığı örgüt üyelerinin bir listesini içermektedir. Diskette ayrıca başvuruyla ilgili aylık faaliyet raporu yer almaktadır.

7. Diyanet İşleri Başkanlığı, adı geçen kökten dinci örgüte bağlı olduğundan veya bu örgütle bağlantılarını sürdürdüğünden şüphe edilen başvurunun da dâhil olduğu birçok imamla ilgili olayı soruşturması için bölgeye bir müfettiş göndermiştir. 25 Nisan 2000 tarihinde, müfettiş toplanan deliller ışığında başvurunun söz konusu örgütün üyesi olduğunu tespit ettiği raporunu vermiştir.

8. 5 Mayıs 2000 tarihinde, Diyanet İşleri Başkanlığı, yasa dışı örgütle bağlantıları olduğu gerekçesiyle başvuruçuyu görevinden almaya karar vermiştir. Başkanlık, bu bağlamda, ilgilinin imamlık mesleğini yapabilmesi için gerekli olan koşullara sahip olmadığını belirtmiştir. Başkanlık, bu çerçevede kanunların imamların “yaşadıkları çevrelerce inançlarına olan bağlılıkları ve İslam öğretilerine uygun tutum ve davranışlarıyla tanınmaları” gerektiğini öngördüğünü belirtmiştir. Oysa söz konusu örgütün faaliyetleri, Diyanet İşleri Başkanlığı’na göre, İslam öğretilerine aykırıdır. Dolayısıyla, başvuruçunun bu örgütle sürdürdüğü bağlantıları din adamlarının imajına ve onlara karşı gösterilmesi gereken saygıya zarar vermektedir.

9. 10 Mayıs 2000 tarihinde, Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi tarafından düzenlenen birinci duruşmanın sonunda başvuruçusu serbest bırakılmıştır.

10. 6 Eylül 2000 tarihinde, başvuruçusu, görevden alınmasının iptali için Diyarbakır İdare Mahkemesi önünde dava açmıştır.

11. Bu dosya üzerinde yapılan ilk incelemenin ardından, İdare Mahkemesi 18 Nisan 2011 tarihli kararıyla başvuruçunun açtığı davayı reddetmiştir. Mahkeme, öncelikle, memuriyet sırasında, kamu görevini yapmak için gerekli olan genel veya özel koşullardan birinin kaybedilmesinin memurun görevden alınması için yeterli bir gerekçe olduğunu hatırlatmıştır. Daha sonra, başvuruçusu hakkında, Diyanet İşleri Başkanlığı Teftiş Kurulu tarafından soruşturma yürütülmüş olduğunu ve bu soruşturma neticesinde başvuruçunun Hizbullah örgütü üyesi olduğu sonucuna varıldığını belirtmiştir. İmamlık mesleğini yapabilmesi için gerekli koşullara sahip olmamasından dolayı başvuruçunun artık görevinden alınma kararının iptalini talep edemeyeceği sonucuna varılmıştır.

12. 15 Haziran 2011 tarihinde, başvuruçusu bu karara karşı temyiz davası açmıştır. Başvuruçusu, ilk derece mahkemesi tarafından maddi vakıalara ilişkin olarak yapılan takdire itiraz etmiştir. Ceza davası çerçevesinde ele geçirilen diskette bulunan yazıların yeterli unsurlar olmadığını iddia etmiştir. Ayrıca, başvuruçusu, bu unsurların hiçbir surette gerçeği yansıtmadığını üstelik bunların kaynağının da tamamen şüpheli olduğunu belirtmiştir: Çünkü başvuruçuya göre bu unsurlar diskete soruşturmadan görevli polisler tarafından eksiksiz olarak eklenmiştir. Ayrıca, bu unsurlar İdare Mahkemesi’nin dayandığı tek delildir. Bu nedenle, başvuruçusu alınan kararın bozulması gerektiği sonucuna varmıştır.

13. 11 Aralık 2001 tarihinde, Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi, başvuruçusu aleyhine açılan ceza davası çerçevesinde kararını açıklamıştır. Mahkeme, ele geçirilen belgelerin yasa dışı örgüt ile sanık arasında ilişkinin varlığını ortaya çıkardığını düşünmektedir. Mahkeme, bununla birlikte, bu ilişkinin daimi olarak nitelendirilmesi için yeteri kadar yasal dayanağa sahip olunmadığından dolayı, söz konusu fiilin yasa dışı silahlı örgüte mensup olma suçunu oluşturmadığını fakat böyle bir örgüte yardım ve yataklık etme suçunu oluşturduğunu belirtmiştir. Bununla birlikte, mahkeme başvuruçunun suçun işlendiği tarihte yürürlükte olan -af yasası olarak bilinen – 4616 sayılı yasadın yararlanabileceğini düşünmüştür. Sonuç olarak, Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi, başvuruçusu hakkındaki hükmün açıklanmasını ertelemiştir.

14. Belirtilmeyen bir tarihte, başvuru, Danıştay’a, Devlet Güvenlik Mahkemesi’nin kararı hakkında bilgilendirmek amacıyla ek bir dilekçe sunmuştur. Ayrıca, Danıştay’dan duruşma düzenlenmesini talep etmiştir.

15. 27 Şubat 2003 tarihinde, Yüksek İdari Mahkeme (Danıştay), duruşma talebiyle birlikte başvurunun temyiz talebini de reddetmiştir. Davanın incelenmesinin duruşma yapılmasını gerektirmediğini belirttikten sonra, Danıştay önüne taşınan kararda herhangi bir yasal ya da usuli eksiklik bulunmadığını ve dolayısıyla İdari Yargılama Usulü Kanunu’nun 49. maddesinde öngörülen temyiz koşullarından hiçbirinin yerine getirilmediğini ifade etmiştir.

16. 4 Haziran 2004 tarihinde, Danıştay başvurunun kararın tashihi talebini de reddetmiştir.

II. İÇ HUKUKTAKİ İLGİLİ HÜKÜMLER

1. Danıştay Başsavcılığı

17. Danıştay Başsavcılığı’na ilişkin İdari Yargılama Usulü Kanunu’nun hükümleri *Meral c. Türkiye* davasında (başvuru no. 33446/ §§ 21-26, 27 Kasım 2007) sunulmuştur. (n ° 33446/02, §§ 21-26, 27 Kasım 2007).

2. İdari Mahkemeler Önündeki Duruşmalar

18. İdari Mahkemeler önündeki duruşmalar, İdari Yargılama Usulü Kanunu’nun 17. maddesi ile düzenlenmiştir. Bu madde, taraflardan birinin talep etmesi durumunda, ilk derece olarak karar veren mahkemeler tarafından duruşmanın zorunlu olarak düzenlenmesi gerektiğini öngörmektedir. Başvurunun incelenmesi ile ilgili duruşmalara gelince, onlar, her davaya özgü koşullar bakımından karar veren Danıştay’ın değerlendirmesine bırakılmıştır.

3. Temyiz

19. İdari Yargılama Usulü Kanunu’nun 49 § 1. maddesi yasa veya usule riayetsiz hükümlerin, *ratione materiae* veya *ratione loci* yetkisi ihlalinde yapıldığı gibi, Danıştay tarafından denetlendiğini belirtmektedir.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

I. DANIŞTAY BAŞSAVCILIĞI’NIN MÜTALAASININ BAŞVURUCUYA BİLDİRİMİ YAPILMAMASI NEDENİYLE SÖZLEŞME’NİN 6 § 1. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

20. Başvuru, Danıştay önünde yürütülen yargılamalar esnasında Danıştay Savcısı’nın mütalaasının kendisine önceden bildirilmemesi nedeniyle “çekişmeli yargı” ilkesinden yararlanamadığı iddiası ile şikâyetçi olmuştur. Bu bakımdan, Sözleşme’nin 6 § 1. maddesini ileri sürmektedir.

21. Hükümet, başvuruyla aynı fikirde değildir.

22. AİHM, söz konusu bu şikâyetin Sözleşme'nin 35 § 3. maddesi uyarınca dayanaktan açıkça yoksun olmadığını kaydetmektedir. Ayrıca, başka açılardan bakıldığında da kabul edilemezlik unsuru bulunmadığını tespit etmektedir. Bu nedenle başvurunun kabul edilebilir nitelikte olduğu belirtilmektedir.

23. Esasa ilişkin olarak, Mahkeme daha önce inceleme fırsatı bulduğu ve Sözleşme'nin 6 § 1. maddesi ihlaline karar verdiği benzer bir şikayeti hatırlatmaktadır (Meral, yukarıda geçen, §§ 32-39). Mahkeme, bu olayda, bu içtihadından sapacak başkaca herhangi yeni bir sebep görmemektedir.

24. Sonuç olarak, somut olayda Sözleşmenin 6 § 1. maddesi ihlal edilmiştir.

II. DANIŞTAY NEZDİNDE DURUŞMANIN OLMAMASI NEDENİYLE SÖZLEŞME'NİN 6 § 1. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

25. Başvurucu, temyiz incelenmesi sırasında duruşma talebinin Danıştay tarafından reddedilmesi nedeniyle adil yargılanma hakkına riayet edilmediğini iddia etmiştir.

A. Tarafların İddiaları

26. Hükümet, başvurucunun bu iddiasına karşı çıkmıştır. Hükümet, Danıştay'ın, tarafların görüşleri ve ceza yargılaması dosyasının da içinde bulunduğu tüm dokümanları inceledikten sonra kararını verdiği; ayrıca duruşma yapılmasının davanın sonucuna etki etmeyeceğini belirttiğini iddia etmektedir. Bu dava esnasında ortaya çıkan sorunların tarafların yazılı açıklamalarına ve dosyanın esasına dayanılarak uygun bir biçimde çözümlenebildiğini düşünmektedir. Hükümet, başvurucunun iddiasını sunma ve karşı tarafın görüşlerine cevap verme imkânına geniş ölçüde sahip olduğunu göz önüne alarak, adil yargılama ilkesinin yerine getirildiğini ve bu ilkenin somut olayda duruşmanın yapılmasını gerektirmediğini iddia etmiştir.

27. Başvurucu, bazı delillerin değerlendirilmesi için Yüksek İdari Mahkeme (Danıştay) önünde duruşma yapılmasının gerekli olduğunu belirtmiştir.

B. AİHM'in Değerlendirmesi

1. İlkelerin Hatırlatılması

28. AİHM, öncelikle duruşmaların aleniliğinin Sözleşme'nin 6 § 1. maddesinde yer verilen temel bir ilkeyi teşkil ettiğini hatırlatmaktadır. Söz konusu alenilik, toplumun kontrolüne engel olan gizli bir hukuka karşı yargılanan kişileri korumaktadır; bu alenilik mahkemelere ve yargılama organlarına olan güveni korumaya katkı sağlayacak araçlardan birini de oluşturmaktadır. Bu ilke, hukuk yönetimine verdiği şeffaflık ile Sözleşme gereğince her demokratik toplumda bulunması gereken temel ilkeler arasında sayılan ve işbu Sözleşme'nin 6 § 1. maddesinde ifadesini bulan adil yargılama prensibinin amacının gerçekleştirilmesine yardım etmektedir (bkz, diğerleri arasında, *Guisset v. Fransa*, n°

33933/96, § 74, AİHM 200-IX, *Szücs v. Avusturya*, 24 Kasım 1997, § 42, *Recueil des arrêts et décisions* 1997-VII, ve *Diennet v. Fransa*, 26 Eylül 1995, § 33, A serisi n° 325-A).

29. AİHM, aynı zamanda hatırlatmaktadır ki, Sözleşme'nin 6 § 1. maddesinin ne lafzı ne de ruhu herhangi bir şüpheyi yer vermeyecek derecede açık olmak ve daha üstün bir kamu yararı ile çelişmemek koşuluyla bir kişiye açıkça veya üstü kapalı bir biçimde duruşmaların aleni yapılmasıyla ilgili isteğinden vazgeçmesine engel teşkil edecek şekilde anlaşılmamalıdır (*Hakansson ve Stureson v. İsveç*, 21 Şubat 1990, § 66, A serisi n° 171 – A).

30. AİHM kamuya açık duruşma yapılması yükümlülüğünün bununla birlikte mutlak olmadığını hatırlatmaktadır (*Jussila v. Finlandiya* [BD], n° 73053/01, § 41, AİHM 2006-XIII, ve anılan, *Hakansson ve Stureson*, § 66). Sözleşme'nin 6 § 1. maddesi uyarınca yargılamanın her aşamasında aleni duruşma yapılması gerekmemektedir. Bu durum, özellikle inandırıcılık sorunu taşımayan veya olaylarla ilgili hiçbir tartışmaya mahal vermeyen davalar için ve ayrıca mahkemelerin tarafların sunduğu görüşlere ve diğer belgelere dayanarak, adil ve makul bir biçimde karar verebilecekleri davalar için geçerli olmaktadır. (Anılan *Jussila*, § 41, *Döry v. İsveç*, n° 28394/95, § 37, 12 Kasım 2002, *Pursiheimo v. Finlandiya* (karar), n° 57795/00, 25 Kasım 2003 ve *Göç v. Türkiye* [BD], n° 36590/97, § 51, AİHM 2002-V).

31. Bunun yanı sıra, somut vakıaların dışında hukuki olguları konu edinen yargılamalar esnasında, Temyiz Mahkemesi başvurucuya bizzat kendisini ifade etme yetkisi vermese dahi 6. maddenin gerekleri yerine getirilmiş kabul edilmektedir. (*Hummatov v. Azerbaycan*, başvuru numaraları: 9852/03 ve 13413/04, § 141, 29 Kasım 2007, *Sutter v. İsviçre*, 22 Şubat 1984, § 30, A serisi n° 74, *Monnell ve Morris v. Birleşik Krallık*, 2 Mart 1987, § 58, A serisi n° 115 ve *K.D.B. v. Hollanda*, 27 Mart 1998, § 39, *Recueil* 1998-II).

32. İtiraz veya temyiz incelenmesi sırasında duruşmanın yapılmasına ilişkin talebin ilk derece mahkemesinde herhangi bir duruşma yapılmadığı zaman dahi reddedilmesi bazı durumlarda kabul edilebilmektedir (Anılan *Döry*, § 40, ve *Boz v. Türkiye* (karar), n° 7906/05, 9 Aralık 2008). Benzer durumların varlığı, esasen iç mahkemelerin ele aldığı sorunların niteliğine bağlıdır.

2. Yukarıda Açıklanan İlkelerin Somut Olayda Uygulanması

33. AİHM, başvurunun açık duruşma yapılmamasına dair şikâyetinin sadece Danıştay önündeki temyiz yargılamasına ilişkin olduğunu dikkate almaktadır. Bununla birlikte, AİHM bu şikâyetin incelenmesinin aynı zamanda yargılamanın önceki safhaları ile ilgilenmeyi de gerektirdiğini belirtmektedir.

34. AİHM, ne Diyarbakır İdare Mahkemesi'nin ne de Danıştay'ın başvurunun davasının incelenmesi sırasında herhangi bir duruşma yapmadığını tespit etmektedir. AİHM, aynı zamanda başvurunun Danıştay önünde sözlü duruşmalar yapılmasına ilişkin talebi bulunmasına karşın İdare Mahkemesi önünde buna ilişkin herhangi bir talebinin bulunulmadığını saptamaktadır.

35. AİHM, daha sonra çözümünü için kendisine başvurulmuş İdare Mahkemesinin önündeki sorunun, imamlık görevini ifa ederken taşınması gerekli şart olan inanç ve davranışlarının İslamiyet'e uygunluğu kriterinin başvuru da bulunup bulunmadığını belirlemekten ibaret olduğu ortaya koymaktadır. Bu sorun, başvuru Hızzullah ile – ona mensup olma veya onu destekleme – bağının varlığını incelemeyi kapsamaktadır. İdare, cezai soruşturma çerçevesinde toplanan unsurlara dayanarak böyle bir bağın kurulmuş olduğunu dikkate alırken, başvuru söz konusu örgütle arasında ilişki olduğuna dair iddiaları reddetmektedir. İdare mahkemesi, dolayısıyla esasen tartışmalı somut olgulardan kaynaklı ihtilaf hakkında karar vermektedir. Mahkeme'ye göre benzer sorun, tarafların sunmuş oldukları yazılı belgelere dayanılarak adil bir biçimde ele alınamamaktadır ve açık duruşmanın yapılması gerekmektedir.

36. AİHM, bu bakımdan Türk İdari Yargılama sisteminin kesin olarak başvurucuya İdare Mahkemesi önünde duruşma talep etme ve bu duruşmanın yapılmasını sağlama imkânı sunduğunu dikkate almaktadır. Aslında, böyle bir talebin olması halinde İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 17 § 1. maddesi idari yargılama makamına hiçbir değerlendirme payı bırakmamakta ve onu duruşma yapmaya mecbur bırakmaktadır. İdare Mahkemesi önündeki davalar genellikle duruşma yapılmadan görüldüğü için başvuru Hızzullah tarafından gerekli harç yatırılarak duruşma yapılmasını talep etmesi beklenebilirdi (Anılan *Hakansson ve Sturesson*, § 67). Oysaki bu konuda hiçbir şey yapılmamıştır. Dolayısıyla ilgilinin İdare Mahkemesi önünde kamuya açık bir duruşma hakkından şüphesiz vazgeçmiş olduğu düşünülmelidir. AİHM, ayrıca bu vazgeçme durumunun önemli herhangi bir kamu menfaatiyle ters düşmediğini gözlemlemektedir (Boz, anılan karar).

37. AİHM, bununla birlikte başvuru Hızzullah tarafından ilk derece mahkemesindeki duruşma talep hakkından şüphesiz vazgeçmiş olmasına karşın temyiz incelenmesi esnasında duruşmanın yapılmasını talep etmiş olduğunu ortaya koymaktadır. Bu durumda, Danıştay önünde duruşma yapılmamasının başvuru Hızzullah tarafından adil yargılanma hakkına zarar verip vermediğini belirlemek gerekmektedir.

38. Bu noktada, Danıştay tarafından incelenmesi gereken sorunun, İdare Mahkemesi tarafından incelenen sorundan belirgin olarak farklı olduğunu ortaya koymak yerinde olacaktır. Çünkü Danıştay temyiz mercii olarak karar verdiğinde İdare Mahkemesi tarafından gerçekliği kesin olarak kabul edilen olgulara bağlı olarak hareket etmektedir. Bu durum, istinaf yargılamasından sonuç olarak farklı bir başvuru yolu olan temyiz incelemesinin niteliğiyle bağdaşmaktadır. Temyiz incelemesi, açık usul eksiklikleri ve yasa ihlalleri ile sınırlı olduğu için, diğer istinaf makamlarının yaptığı şekilde somut vakıaların yeniden takdiri Danıştay'ın yetkisi dâhilinde değildir.

39. Oysaki başvuru Hızzullah tarafından temyiz talebi açıkça somut vakıalara dayanmaktadır. Çünkü başvuru Hızzullah tarafından kabul edilen somut vakıalara itiraz etmektedir.

40. Başvuru Hızzullah tarafından temyiz talebi, İdare Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesince öngörülen şartların hiçbirinin yerine getirilmediğini belirtmekle yetinen Yüksek Mahkeme (Danıştay) tarafından reddedilmektedir (Anılan *Sutter* § 30).

41. Diğer bir deyişle, başvuru Danıştay tarafından somut olayda incelenemeyen -ya da genelde incelenmemiş noktaları- ancak İdare Mahkemesi tarafından incelenen somut vakıaların sözlü olarak tartışılması için duruşma yapılmasını talep etmektedir. Bu bakımdan, AIHM Yüksek İdare Mahkemesi (Danıştay) önünde başvuru tarafından talep edilen duruşmanın İdare Mahkemesi önünde sürdürülen davanın yalnızca yazılı olan niteliğini telafi etmeye yetecek durumda olmadığını belirtmektedir (*Hummatov*, anılan § 51, ve *Diennet*, anılan § 34).

42. Sonuç olarak, Danıştay tarafından ele alınan sorunların niteliği bakımından, yüksek mahkemenin ihtilafa konu yargılama sırasında yeniden inceleme yetkisi bulunmaması nedeniyle AIHM her ne kadar ilk derece idare mahkemesi önünde duruşma yapılmamış olsa bile Danıştay önünde de duruşma yapılmasının zorunlu olmadığını düşünmektedir (bkz, *mutatis mutandis*, *Exel v Çek Cumhuriyeti*, n° 4896299, § 58, 5 Temmuz 2005 ve *a contrario*, *Fredin v İsveç*, (n° 2), 23 Şubat 1994, § 22, A serisi n° 283 A) (*Döry*, anılan, §§ 37- 45, ve *Boz* anılan karar).

43. Mahkeme, bu şikâyetin açıkça dayanaktan yoksun olduğu ve Sözleşme'nin 35 § § 3 a) ve 4. maddeleri gereğince reddedilmesi gerektiği sonucuna varmıştır.

III. BAŞVURUCUNUN DİĞER ŞİKÂyetLERİ HAKKINDA

44. Başvuru, Sözleşme'nin 6 § 1 maddesini ileri sürerek, Danıştay tetkik hâkiminin temyiz yargılaması sırasındaki görüşlerinin kendisine bildirilmemesi ve aynı zamanda yargılama süresinin makul olmaması nedeniyle şikâyetçi olmuştur. Ayrıca, atamasını iptal etmiş olan idari makamın AIHS'nin 6. maddesi gereğince bağımsız ve tarafsız olmadığını iddia etmiştir. Başvuru, bütün idari hâkimlerin hukuk fakültesinden mezun olmaması ve bunun yanı sıra Danıştay üyesi hâkimlerin atama usullerinin onların bağımsız davranmasını garanti etmeyecek şekilde yapılması dolayısıyla adil olarak yargılanmasının gerçekleştirilmediğini ileri sürmüştür. Başvuru, aynı zamanda tanıkların mahkeme önüne çağırılması imkânından faydalanamadığını, davada verilen kararların yeterince gerekçelendirilmediğini ve davasını inceleyen mahkemelerin kanunu yanlış olarak uyguladığını iddia etmiştir. Son olarak, başvuru Ek 1 No'lu Protokol'ün 1. maddesini ileri sürerek, görevinden alınmasının mülkiyet hakkına zarar verdiğini düşünmüştür.

45. AIHM, bu şikâyetleri usulüne uygun olarak incelemiştir. Sahip olduğu unsurların tamamını göz önünde bulundurarak, ileri sürülen iddiaları kabul etmek için yetkili olan AIHM, Sözleşme tarafından güvence altına alınan hak ve özgürlüklerin ihlalinin söz konusu olmadığını ortaya koymuştur.

IV. SÖZLEŞME'NİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI HAKKINDA

A. Tazminat

46. Başvuru, maddi tazminat olarak 158 632 Euro talep etmektedir. Başvuru, aynı zamanda AIHM' i manevi tazminat olarak 10 000 Euro ödemeye davet etmektedir.

47. Hükümet, bu iddialara itiraz etmiştir.

48. AİHM'e göre tespit edilen ihlal ile talep edilen maddi tazminat arasında hiçbir nedensellik ilişkisi bulunmamaktadır. AİHM, manevi tazminat talebine ilişkin olarak, ihlalin tespitiyle bu zararın yeterince tazmin edildiği kanaatine varmıştır.(bkz, diğerlerinin çoğu arasında, anılan *Meral*, § 58, veya *Büyükdere ve diğerleri v. Türkiye*, başvuru numaraları: 6162/04, 6297/04, 6304/04, 6305/04, 6149/04, 9724/04 ve 9733/04 § 14, 8 Haziran 2010).

B. Masraf ve Harcamalar

49. Başvurucu, AİHM önündeki yargılama sırasında kendisini temsil eden avukatın bu esnadaki vekâlet hizmeti için 7 050 Euro ayrıca iç hukuktaki yargılamalar ve yine AİHM önündeki diğer masraf ve giderler için 1 136 Euro olmak üzere toplam 9 290 Euro talep etmiştir. Başvurucu, sadece iç mahkemeler önünde yaptığı masraflar için belgeler sunmuş ve AİHM önündeki yargılama esnasında avukat tarafından temsiline ilişkin olarak İstanbul Barosu avukatlık ücret çizelgesine atıfta bulunmuştur.

50. Hükümet iddia edilen bu miktarların aşırı olduğu kanaatindedir.

51. AİHM yerleşmiş içtihadına göre, başvurucunun yapmış olduğu masraf ve giderlerin, bu miktarların gerçek, zorunlu ve makul oranda olması halinde geri ödenebileceğine hükmetmiştir. AİHM elinde bulunan belgeleri ve ifade edilen kriterleri göz önünde bulundurarak başvurucuya bütün masraflar için 2 000 Euro ödenmesinin uygun olduğuna karar vermiştir.

C. Gecikme Faizi

52. AİHM, gecikme faizi olarak Avrupa Merkez Bankası'nın marjinal kredi kolaylıklarına uyguladığı faiz oranına üç puan eklemek suretiyle elde edilecek oranın uygun olduğuna karar vermektedir.

BU GEREKÇELERLE, MAHKEMEMİZ, OY BİRLİĞİ İLE,

- 1- Danıştay savcısı'nın mütalaasının önceden bildirilmemesiyle ilgili şikâyet hususunda, başvurunun kabul edilebilir olduğuna ve diğerleri için kabul edilemez olduğuna,
- 2- Danıştay savcısı'nın görüşlerinin önceden bildirilmemesi nedeniyle Sözleşme'nin 6 § 1. maddesinin ihlal edildiğine,
- 3- Mahkeme, Sözleşme'nin 44 § 2. maddesi hükümleri gereğince; davalı devletin başvurucuya kararın kesinleştiği tarihten başlamak üzere üç ay içerisinde, mahkeme masraf ve harcamaları için her türlü vergi masrafları ile birlikte ve ödeme tarihinde geçerli olan döviz kuru üzerinden Türk lirasına çevrilmek üzere, 2 000 Euro (iki bin euro) ödemekle yükümlü olduğuna,
- 4- Söz konusu sürenin bittiği tarihten itibaren ödemenin yapıldığı tarihe kadar, Hükümet tarafından, Avrupa Merkez Bankası'nın o dönem için geçerli faiz oranının üç puan fazlasına eşit oranda basit faiz uygulanmasına *karar vermiştir*.

5- Başvuranın adil tazmine ilişkin diğer taleplerini *reddetmiştir*.

Sözleşme'nin 77§§ 2. ve 3. maddeleri uyarınca; karar Fransızca dilinde tanzim edilmiş ve 28 Şubat 2012 tarihinde yazılı olarak iletilmiştir.

Stanley Naismith
Yazı İşleri Müdürü

Françoise Tulkens
Başkan